

Sygn. akt II Ca 428/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczącą sędzią Janusz Roszewski (spr.)

Sędziowie Henryk Haak

Wojciech Vogt

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2021 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. J.

przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 19 lutego 2021 r. sygn. akt I C 1669/20

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następujące brzmienie

” I. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powoda W. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) kwotę 2.952,00 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lutego 2021r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. kosztami postępowania obciąża powoda w zakresie przez niego poniesionym;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Henryk Haak Janusz Roszewski Wojciech Vogt

Sygn. akt II Ca 428/21

UZASADNIENIE

Powód W. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) wniósł przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu o zapłatę kwoty 2.952,00 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2019r. do dnia zapłaty.

Powód wywodził w pozwie, że w dniu 30 stycznia 2019r. w wyniku wypadku uszkodzeniu uległ pojazd B. N. marki F. (...) no numerze rej. (...). Na skutek wypadku poszkodowany wynajął pojazd zastępczy. (...) S.A., do którego

poszkodowany zgłosił szkodę odmówił wypłaty i przekazał akta sprawy do pozwanego (...). Wierzytelności wynikającej z faktury poszkodowany dokonał cesji na rzecz powoda.

Pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów. Pozwany co do zasady przyznał swoją odpowiedzialność, nie zakwestionował stawki czynszu najmu oraz okresu najmu, lecz zarzucił że poszkodowany ani powód nie zgłosili pozwanemu ani likwidującemu szkodę (...) S.A.

i o tym roszczeniu dowiedział się dopiero po otrzymaniu pozwu. Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa zarzucił również brak legitymacji po stronie powoda i nieważność umowy cesji.

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2021r. Sąd Rejonowy w Kaliszu zasądził od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powoda W. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) kwotę 2.952,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 grudnia 2019r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie oddalił powództwo oraz zasądził od pozwanego koszty procesu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł pozwany zaskarżając ten wyrok w części a mianowicie w zakresie uwzględniającym powództwo co do odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia 30 grudnia 2019r. do dnia zapłaty (punkt I wyroku) oraz rozstrzygnięcie o kosztach w całości (punkt III wyroku).

Wyrokowi temu pozwany zarzucił naruszenie prawa procesowego:

– art. 233§ 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w postaci umowy cesji wierzytelności z dnia 5 listopada 2020 r. (przedłożonej na rozprawie w dniu 6 listopada 2020 r.), na podstawie której to umowy powód posiadał legitymację do wytoczenia powództwa przeciwko Funduszowi, i mimo tego uznał, że Fundusz pozostawał w zwłoce z zapłatą od dnia 30 grudnia 2019 r.,

– art. 98 § 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie;

– art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu,

– art. 101 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w podczas gdy pozwany nie dał powodu do wytoczenia sprawy i podnosił w odpowiedzi na pozew brak legitymacji, który to zarzut Sąd Rejonowy uznał za słuszny, ale wobec przedłożenia w toku postępowania prawidłowej umowy cesji wierzytelności zasądził roszczenie, którego to fundusz w odpowiedzi na pozew nie kwestionował.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1. I zasądzenie od pozwanego kwoty 2.952 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lutego 2021 r. do dnia zapłaty oraz oddalenie powództwa w pozostałym zakresie; umiany zaskarżonego postanowienia w zakresie kosztów, tj. w pkt. III wyroku poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, względnie odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami procesu; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i oceny dowodów dokonane przez Sąd Rejonowy i przyjmuje je za własne. (art.387 §2¹ k.p.c.).

Podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa procesowego jest uzasadniony jedynie w odniesieniu do treści rozstrzygnięcia o kosztach procesu, natomiast zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. jest chybiony a jego treść wskazuje na błąd w zakresie ustalenia wymagalności roszczenia odsetkowego za opóźnienie, co obejmuje prawo materialne nie zaś ocenę dowodów.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału. Sąd Rejonowy dokonując tej oceny nie naruszył reguł oznaczonych w powołanym tu unormowaniu, dającym wyraz obowiązywaniu zasady swobodnej oceny dowodów.

W żadnym razie nie jest uzasadnione dopatrywanie się przez powoda naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów w odniesieniu do umowy cesji wierzytelności z dnia 5 listopada 2020 r. przedłożonej przez powoda na rozprawie w dniu 6 listopada 2020 r. Umowa ta, zgodnie z jej treścią, stanowiła podstawę do ustalenia faktu dokonania cesji wierzytelności na rzecz powoda. Wiarygodność tego dowodu oraz fakty z niego wywodzone przez powoda, nie zostały przez pozwanego zakwestionowane. Spór bowiem dotyczył kwestionowania skutecznego przeniesienia wierzytelności z tytułu najmu pojazdu zastępczego na powoda na podstawie umowy z dnia 30 stycznia 2019r. , co zostało, wobec zarzutów pozwanego, ponownie dokonane w toku procesu na podstawie późniejszej umowy z dnia 5 listopada 2020r., i ostatecznie jej ocena nie jest przez pozwanego podważana także w jego apelacji.

W związku z treścią apelacji powoda podnieść też tu trzeba, co następuje.

W postępowaniu zmierzającym do ustalenia faktów sprawy należy uwzględnić rozkład ciężaru dowodu. Kwestię tę rozstrzyga art. 6 k.c. stanowiąc, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zwrot ten jest używany

w dwóch podstawowych znaczeniach: formalnym (procesowym) i materialnoprawnym.

W znaczeniu formalnym (procesowym) wskazuje on podmioty, które powinny przejawiać inicjatywę w zbieraniu dowodów i wykazywaniu twierdzeń. W znaczeniu materialnoprawnym określa on, kto ponosi ujemne konsekwencje tego, że istnienie doniosłego dla rozstrzygnięcia sprawy faktu nie zostało w toku postępowania sądowego udowodnione. Jeżeli więc ktoś powołuje się przed sądem na pewien fakt, z którym prawo wiąże jakieś korzystne dla niego konsekwencje prawne, a fakt ten nie zostanie udowodniony, wówczas przegra sprawę, czyli jego roszczenie nie zostanie przez sąd uwzględnione (por. Z. Radwański, Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa 2005, s. 64-65).

O tym, co strona zgodnie z art. 6 k.c. powinna udowodnić w konkretnym procesie, decydują przede wszystkim: przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego. W niniejszej sprawie ciężar wykazania roszczenia głównego wynikającego z faktu poniesienia przez pozwanego kosztów w związku z najmem pojazdu zastępczego, oraz z faktu skutecznego nabycia przez powoda wierzytelności oraz z faktu wezwania pozwanego do zapłaty świadczenia, spoczywał na powodzie. Wobec niekwestionowania powstania wierzytelności i jej nabycia przez powoda, lecz dopiero na skutek umowy z dnia 5 listopada 2020r., pozwany winien wykazać także fakt wezwania pozwanego do zapłaty świadczenia albo przez poszkodowanego przed dokonaniem skutecznej cesji wierzytelności, albo przez powoda, lecz po jej nabyciu.

Sąd Rejonowy w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy prawidłowo uznał, że skoro w umowie z dnia 30 stycznia 2019r. mylnie wskazano (...) jako dłużnika oraz ubezpieczyciela sprawcy zdarzenia, umowa ta nie może być uznana jako skuteczna wobec pozwanego. Prawidłowy pozostaje również wniosek tego Sadu, że powód nie dostarczył on dowodu, że roszczenie dochodzone w mniejszej sprawie zostało zgłoszone w toku postępowania likwidacyjnego. Brak jest potwierdzenia i złożenia faktury, bowiem poszkodowany powinien zgłosić to roszczenie co do zasady oraz co do wysokości. Mimo prawidłowego stwierdzenia, że okoliczność ta nie została wykazana przez powoda, a na nim spoczywał ciężar udowodnienia zgodnie z art. 6 k.c., błędna pozostaje konstatacja Sądu *meritii*, że wobec tego należało przyjąć, że skoro pozwany dowiedział się o roszczeniu powoda po otrzymaniu pozwu, skutecznie też został wezwany przez powoda do zapłaty żądanej pozwem kwoty świadczenia wraz z odsetkami.

Zgodnie z art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane

z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Przyjmuje się też, że odpowiednio do art. 513 §1 k.c. zgodnie z którym dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie, iż dłużnik ma możliwość podniesienia zarzutów dotyczących samej umowy cesji, a więc zarzutów zmierzających do wykazania braku legitymacji czynnej powoda. Nikt nie ma bowiem przecież obowiązku spełniania świadczeń na rzecz podmiotów, którym nie przysługuje status wierzyciela. Skoro zatem pozwany skutecznie podniósł zarzut braku legitymacji biernej, na skutek wadliwego oznaczenia dłużnika

w umowie cesji z dnia 30 stycznia 2019r., skutek przelewu dochodzonego wobec pozwanego świadczenia nastąpił nie po doręczeniu pozwu, lecz na podstawie kolejnej umowy cesji z dnia 5 listopada 2020 r. złożonej jako dowód na rozprawie w dniu 6 listopada 2020r.

Skoro wraz z cedowaną wierzytelnością o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego nie było związane roszczenie o zaległe odsetki, zatem powód mógł je dochodzić skutecznie od pozwanego dłużnika jedynie na podstawie umowy z dnia 5 listopada 2020r. Na powódzie jako wierzyciela jednak spoczywał ciężar dowodu, że po dniu cesji zostało dokonane wezwanie, czyli że dotarło do pozwanego jako dłużnika w taki sposób, że mógł się z nim zapoznać (por. W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. II, 2015, s. 19-20).

Wobec powyższych stwierdzeń Sąd Rejonowy rozstrzygając spór w niniejszej sprawie w przedmiocie ustawowych odsetek za opóźnienie od dochodzonego świadczenia winien orzec o nich mając na względzie fakt braku skutecznego wezwania pozwanego do zapłaty, po nabyciu przez powoda wierzytelności. W tej sytuacji orzekając o nich na podstawie art. 481 k.c. należało oznaczyć ich płatność datą początkową wynikającą z dnia wyrokowania o żądaniu głównym.

Jako uzasadniony należało uznać zarzut dotyczący orzeczenia o kosztach. Rozstrzygając o kosztach procesu należy mieć w niniejszej sprawie na względzie wyjątek w art. 100 k.p.c. od wynikającej z art. 98 k.p.c. zasady kompensaty, wyrażony tym, że każda ze stron powinna pozostać przy swoich kosztach poniesionych ze swoim udziałem w sprawie w sytuacji, gdy zasady słuszności sprzeciwiają się różnicy w kosztach, jakie każda ze stron powinna ponieść wskutek określonego wyniku procesu. Skoro pozwany nie był legitymowany biernie w chwili wniesienia pozwu, to nie można zarzucić zawinienia w niespełnieniu na rzecz powoda dochodzonego świadczenia przed wytoczeniem powództwa oraz nie został wezwany przez powoda do spełnienia świadczenia, nie powinien on ponosić wyłącznie kosztów wywołanych postępowaniem powoda. Pozwany poniósł koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. W tej sytuacji zasada słuszności przemawia za tym, że powoda powinny obciążać koszty procesu również w tej części, w jakiej poniósł w związku ze swoim udziałem w sprawie.

Z tej przyczyny, w granicach zaskarżenia, należało na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienić zaskarżone rozstrzygnięcie w punkcie I oraz w punkcie II dotyczącym zakresu oddalonej części powództwa oraz należało zmienić zaskarżone rozstrzygnięcie w punkcie III wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie m.in. art. 98§1 k.p.c.

Henryk Haak Janusz Roszewski Wojciech Vogt